

během posledních pěti let se zrodil a skvěle prosperoval komplex preventivních projektů Obvodního oddělení Policie České republiky Bílovec. Než došlo k započetí s prevencí na útvaru, tato činnost zde existovala pouze nárazově a nesystematicky, pokud vůbec existovala. Některé věci jsme na počátku museli tzv. „vydobýt ze země holýma rukama“, narážejíce na okolní nedůvěru v toto naše konání. Vzniknuvší fungující životaschopná koncepce se v praxi výrazně osvědčila a žila svým vlastním životem. I tímto pojednáním chci pomoci a zjednodušit cestu všem, kteří se rozhodnou nás následovat. Velmi spíše lze shrnout základní zásady do několika málo bodů. Preventivní práce byla založena na jednoduchém, ale možná nejdůležitějším základním principu – řešení místních problémů místním policistou. Policista je v každodenní kontaktu se „svým“ občanem a své poslání uskutečňuje každodenní kvalitní prací.

Naplňující krédo Policie České republiky, službu občanům, byly systematicky zorganizovány aktivity individuální i plošné. Zhotovené výlučně dle místních potřeb a pro místní občany. Základem byla rovněž aktuální analýza bezpečnostní situace ve služebním teritoriu. Okamžitá reakce na nápad specifikované trestné činnosti v sousedních teritoriích pak předcházela obdobnou trestnou činnost v obvodu útvaru.

Projekt jako celek efektivně zvyšuje právní vědomí vybraných skupin subjektů, eliminuje protiprávní jednání, navazuje a zvyšuje důvěru občana v policii. Byl realizován celoročně, rozfázován dle jednotlivých témat a aktuálního výskytu trestné činnosti. Policisté v rámci projek-

tu používají vlastní výukové pomůcky, testy, kvízy, puzzle a mnohé další. Součástí projektů jsou soutěže, dny otevřených dveří.

Projekt „Bezpečí pro Bílovesko“ byl určen všem generacím občanů. Samozřejmostí byl prvopočátek již v mateřských školách, věnoval se i dětem základních škol a dospívajícím škol středních. Vně zájmu bíloveckých policistů nezustali ani senioři, řidiči, ženy a ostatní skupiny obyvatel.

Zajímavostí snad může být i charakteristika služebního obvodu, ve kterém projekt vznikl. Jedná se o oddělení třetího typu s tabulkovým stavem devatenáct řadových policistů a dva funkcionáři. Rozloha služebního obvodu 165 kilometrů čtverečních, 25 000 obyvatel.

Obligatorní je zřejmě na všech útvarech práce pro školy, formou besed a přednášek. Pokud byla v začátcích pouze verbálně vysvětlována základní problematika, nebyl účinek besedy absolutní. Díky ověřenému základnímu výukovému pravidlu J. A. Komenského „škola hrou“, byly do praxe uvedeny životaschopné speciální výukové programy.

PREVENCE KRIMINALITY

Policie České republiky
Obvodní oddělení
Prvovarská 13, 743 01 Bílovec
tel., fax. 974735701, 556410785
email: bilovec@mvr.cz

Čtyřlák pro občany

Bc. Gabriela a Jirí Holčákové

„Nebojím se na přechodu“

Díky velkému zájmu učitelů, ale také díky absolutnímu nedostatku na trhu, nastala nutnost vytvořit speciální výukový program. **Nebojím se na přechodu** je určen především předškolákům mateřských škol a prvňákům škol základních. Zejména poslední jmenovaní se musí co nejbezpečněji začlenit k účastníkům silničního provozu. Na základě zkušeností z praxe a dětských nešvarů této věkové kategorie byl vyroben a používán **cvičný přechod pro chodce**. Je používán spolu s náramkem na levou ruku dítěte k zapamatování, kterým směrem se má dítě nej-

dříve rozhlédnout, pokud se rozhodne přejít komunikaci (takto staré děti ještě všechny nerozeznají vpravo a vlevo). Náramek je tvořen reflexním materiálem, má tedy i druhý význam – viditelnost dítěte na silnici. Děti jsou učeny pravidlu – „kdo je viděn, není sražen“.

Výhodou této výukové pomůcky je především bezpečnost při výuce, neboť ji lze umístit v tělocvičně, herně, třídě, zahradě... Učící se děti nejsou bezprostředně ohroženy vozidly. Další předností je neovlivnění negativními klimatickými podmínkami, deštěm, mrazem, apod. Stávalo se, že výuka naplánovaná na určitý termín, nebyla možná pro stálý déšť. Děti pak byly zklamány, že policisté nedorazí. A policisté musí plnit své slovo, mají být dětem mravním vzorem. V zimním období, kdy by mohlo dojít k prochlazení dětí, nebyla tato výuka možná vůbec.

První setkání s policistou přináší i tak malým dětem seznámení s policií a policisty, základními zásadami bezpečnosti. Výuka je koncipována jako logický sled

událostí, který tak není přijímán jako nařízení, ale jako pozitivum života. Odpadá zde typický dětský model chování, odpor proti všemu nařízenému.

„Čtyři PÉ – pár paragrafů pro pubertu“

Velmi „chtěným dítětem“ byl program pro mladistvé – **čtyři PÉ – pár paragrafů pro pubertu**. Autoři vytvořili vlastní výukový multimediální projekt (CD), jehož tématem je protiprávní jednání dětí a mladistvých. Je hojně využíván již pět let, dosud pouze na Obvodním oddělení P ČR Bílovec. O projekt byl každoročně takový zájem, že se nepodařilo vyhovět všem požadavkům škol.

Program byl komentován místním policistou s uvedením konkrétních případů z místní praxe. Nenasílnou formou na příkladech bylo zvyšováno právní vědomí dospívajících, byl objasněn pojem přestupek, provinění, trestný čin, orgány činné v trestním řízení, sankce. Samo-

zřejmostí bylo i téma dopravy, základních zásad bezpečného chování, doporučení jak se zachovat na místě činu, jak poskytnout pomoc, jak předcházet trestné činnosti a mnohé další. Dospívající byli rovněž seznámeni s policií a policisty, jednotlivými službami, metodami... Projekt vznikl ve spolupráci s komisařem Služby kriminální policie a vyšetřování Nový Jičín, který prověřoval provinění a protiprávní jednání mladistvých. Tato součinnost se v praxi ukázala jako nadmíru „šťastná“ a přínosná. Ohlasy zúčastněných dětí, učitelů, profesorů i ředitelů škol, byly velmi nadstandardní. Došlo k navýšení zájmu i dalších škol, nezdědkakdy dokonce i škol z jiných služebních obvodů.

S mnoha školami se nám podařilo navázat až „rodinné“ vztahy. Neefektivnost bývalé koncepce lze demonstrovat na příkladu, kdy se nám v praxi stávalo, že ve školách byli sice vděční za jakéhokoliv policistu, který jednou za dva či tři roky přijel a provedl preventivní blok, nicméně děti i učitelé si nevytvořili vztah důvěry, nebyl navázán osobní vztah. Odvrácená strana tohoto modelu byla při kontaktu s dítětem, jako například svědkem, které tehdy neznalo místního policistu, komunikace byla velmi složitá, pokud se nějakou podařilo vůbec navázat. **Kompletní verze výukového multimediálního projektu čtyři PÉ**, je u autorky tohoto pojednání.

„Dětská výtvarná soutěž“

Jedná se opět o lety prověřený a velmi žádaný projekt, který byl organizován jednou ročně. O úspěšnosti svědčí fakt, že v Bílovci proběhly již čtyři ročníky této soutěže. Navíc se podařilo zapojit do soutěže i žáky partnerských škol města Bílovce, v Německu a Polsku. Každým rokem již od ledna se učitelé i děti na jiných preventivních akcích dotazovali, kdy budou vyhlášena témata této soutěže, aby se mohli zúčastnit. Do soutěže se včlenily i školy z jiných služebních obvodů. Je možné konstatovat, že OO P ČR Bílovec organizovalo akci obdobného rozsahu jako jediné na Novojičínsku.

Úkolem dětí bylo ztvárnit dílo na stanovené policejní téma. Byly zadány techniky výroby - děti malovaly, modelovaly, šily, psaly články či básně... Každoročně existovala snaha nabídnout nové téma, aby bylo pro děti zajímavé. Jedním ze soutěžních témat byla například povinná výbava jízdních kol. I touto hravou formou se děti učily. Některé z výrobků bylo možné následně využívat při výuce ve školách. Jiné zdobily služebnu OO P ČR Bílovec. Práce byly po uzávěrcе zprístupněny na výstavě. Návštěvnost těchto výstav byla značná. Děti i učitelé chtěli srovnat své práce, nebo se inspirovat pro léta příští. Vítězná díla vždy vyhodnotila porota. Tu tvořili policisté, pracovníci Městského úřadu Bílovec (odbor péče o děti), odborníci – učitel základní umělecké školy, popřípadě akademický malíř....

Vítězové získali věcné ceny, diplomy

z rukou okresního ředitele. Nejvíce byla ale u dětí i učitelů ceněna možnost účastnit se prohlídky Okresního ředitelství Policie ČR Nový Jičín, kterou by jinak absolvovat nemohli. Děti mohly navštívit operační středisko, střelnici, službu kriminalistické techniky, dopravní službu, kynologickou službu. Na akci většinou participovali policisté, kteří jsou nejen profesionály ve své specializaci, ale umí komunikovat s dětmi. Celé dopoledne pak bylo připraveno do nejmenších detailů a odměnou policistům byly nadšené reakce dětí, sdělujících si své dojmy.

„DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ OBVODNÍHO ODDĚLENÍ POLICIE ČR BÍLOVEC“

Akce byla iniciována dotazy dětí na přednáškách a besedách, jak to vypadá v cele, jak to vypadá „na Policii ČR“ apod. Vzhledem k výše zmíněnému systému výuky hrou, používaného bíloveckými policisty, byla zvolena nejvhodnější cesta k seznámení s útvarem. „Den“ byl organizován jednou ročně. Účastníci byli přivítáni uniformovaným místním policistou a následně seznámeni s prostory obvodního oddělení. Jako taková by ale běžná prohlídka útvaru nebyla pro děti atraktivní. Z tohoto důvodu byla připravena (ve spolupráci s ostatními službami), ukázka služební kynologie, laserové střelnice, kriminalistické techniky. Nejžádanější bylo vždy imitované „fiktivní místo činu“ a snímání daktylosko-

Byly provedeny besedy v domě dětí a mládeže v době zimních prázdnin, beseda na letním dětském táboře a s velkým úspěchem proběhly besedy a ukázky policejních služeb pro dětské pacienty lázní – sanatorií Klimkovice-Hýlov, které náleží do bíloveckého služebního obvodu.

Akce vzniknuvší na základě individuálních požadavků, znamenaly zvláštní, odlišný přístup a vždy vytvoření nového preventivního projektu. Tímto způsobem vznikla také tradiční „Mikulášská nadílka“. Každoročně tak mohly děti z vybrané mateřské školy obdivovat andělská křídla plavovlasé, dobrosrdečné paní starostky města Bílovce Ing. Sylvy Kováčikové. Obavy nevzbuzovala ani čertice-policistka, rozdávající reflexní doplňky, pro bezpečný pohyb na silnicích. „Svatou“ návštěvu děti obklopily, bezprostředně reagovaly na dárky a reflexní vesty.

„BEZPEČNÝ SENIOR“

Společensky velmi nebezpečným, v nedávné minulosti v okolních služebních obvodech rozšířeným druhem trestné činnosti, je trestná činnost, jejíž obětí se bohužel stávají senioři. Tato skutečnost byla podnětem k tomu, pokusit se ochránit bílovecké dříve narozené občany a předejít tomuto druhu trestné činnosti. Na základě bezpečnostní analýzy, byl ihned koncipován speciální preventivní program pro seniory **bezpečný seni-**

akce, okamžitě následovaly další požadavky starostů. Ale ani imobilní, dříve narození občané, nezůstali ochuzeni o tuto problematiku. Základní zásady bezpečného chování byly zveřejněny v místních zpravodajích a občasnících.

V této aktivitě jsme byli úspěšní. Zatímco v okolních teritoriích docházelo ke značnému výskytu této trestné činnosti, v bíloveckém obvodu po uskutečnění besed, nedošlo k nápadu této trestné činnosti. **Zde je ale nejdůležitější zákonitostí včasnost.**

„INFORMOVANÝ OBČAN“

Projekt mediální prezentace na místní úrovni – **informovaný občan**, vychází z principu Community Policing. Projekt charakterizuje otevřenost a vstřícnost policie vůči veřejnosti a je součástí komplexního preventivního programu Obvodního oddělení Policie ČR Bílovec. Základním principem projektu je cílené předávání informací veřejnosti na místní úrovni. Informace byly předávány mediím elektronicky již od roku 2004, kdy byl na útvaru realizován pilotní projekt „Internet na obvodní oddělení“.

Základním cílem projektu bylo pravidelným informováním veřejnosti o bezpečnostní situaci zvýšit pocit bezpečí občanů ve služebním obvodu a zvýšení image policie v regionu.

Formy mediální prezentace:

- lokální televizní vysílání (LTV Bílo-

pických otisků. Na akci jezdily děti i z velmi vzdálených malých obcí, kde autobusové spojení nebylo dostačující. Toto negativum vyvolalo myšlenku programu na celý den. Vznikla tak spolupráce s místní městskou policií a Hasičským záchranným sborem. Děti takto mohly strávit zajímavé dopoledne. Každoročně zájem škol mnohokrát převýšil možnosti obvodního oddělení, zájem projevil i školy z jiných služebních obvodů. Bohužel opět Obvodní oddělení Policie Bílovec realizovalo projekt jako jediné na Novojičínsku.

„INDIVIDUÁLNÍ PREVENTIVNÍ AKCE“

I s individuálními požadavky a aktuální situací se bílovečtí dokázali „poprat“.

or. Tématem byla trestná činnost páchaná na seniorech.

Program informoval seniory o základních zásadách bezpečnosti, jak se zachovat stanou-li se svědkem, obětí trestného činu, jak oznámit událost na linku 158, různé verze používané pachatelé specializující se na seniory, případy z praxe, a mnoho jiného. Samozřejmostí bylo použití instruktážního filmu a uvedení konkrétních případů z okolních teritorií. Zpočátku byli policisté překvapeni příjemnou, až „rodinou“ atmosférou těchto setkání. Lidé důchodového věku projevovali zájem o tuto problematiku, probíhala aktivní diskuse. Největší zájem byl o téma nutné obrany a krajní nouze. Besedy bílovečtí policisté nabídli všem obcím a klubům důchodců, v jejich služebním teritoriu. Poté co proběhla první

vec, LTV Klimkovice, LTV Odra, LTV Polar)

- regionální tisk (Deník, Region Novojičínska)
- zpravodaje měst a občasníky obcí
- webové zpravodajství města Bílovce
- městský rozhlas

Témata mediální prezentace:

1. informace o bezpečnostní situaci:

- pravidelné vyhodnocení úspěšnosti policejní práce
- upozornění občanů na aktuální bezpečnostní rizika – padělané bankovky
- zveřejnění trestných činů páchaných na seniorech s výstupem (výše uvedeno)
- zajímavé případy s preventivním působením (alkohol za volantem...)

- pátrací relace po hledaných osobách a odcizených věcech
- 2. informace o nových i novelizovaných právních předpisech, jejich důsledky pro občany
- 3. informace o preventivních aktivitách útvaru

Zprávy byly předávány elektronickou poštou prostřednictvím internetu či získávány osobní účastí pracovníků médií. Relace musí být aktuální, pravidelné, otevřené a vstřícné.

Prioritou projektu je informovanost, pomocí webových stránek měst a obcí, zajišťující aktuálnost sdělení.

Zkušenosti získané po zavedení projektu „Informovaný občan“:

- občané chtějí být informováni o bezpečnostní situaci v místě svého bydliště a tyto informace vyžadují
- na místní úrovni se dařilo zveřejňovat pozitivní informace o práci policie
- aktuální informace na místní úrovni nutily občany a veřejnost k participaci při ochraně veřejného pořádku – „Místní problémy se mají řešit na místní úrovni za účasti všech zainteresovaných subjektů“

Závěrem lze konstatovat zlidštění práce policie, zvýšení právního vědomí a spokojenost veřejnosti s prací policie.

NĚKOLIK SLOV ZÁVĚREM...

Když jsme před pěti lety začínali s preventivními aktivitami na obvodním oddělení, čítajícím zhruba dvacet policistů, tzv. „na zelené louce“, mnozí nás považovali za optimisty, kteří časem zjistí, že „to nejde“. Zpočátku jsme naráželi na nedůvěru, na materiální, technickou i časovou nedostatečnost. Jen kvalitní každodenní práci, zanícenost pro věc, a možná i troškou tvrdohlavosti, jsme budovali první vztahy a projekty, které bezchybně fungovaly. Nedali jsme se zstrašit tím, že „něco není“, ale buď jsem zvolili cestu jinou, nebo jsme ve většině případů, vyrobili didaktické pomůcky sami, tzv. „na koleně“. Prvotní systém pokus – omyl – náprava, vystřídal **funkční celek prevence**.

Jsm rádi, že všechny námi vytvořené výukové pomůcky, programy, akce jsou životaschopné, přijímány s nadšením těmi, pro které byly určeny. Těší nás skutečnost, že jsme byli osloveni hodností a jménem, nebyli jsme jen bezejmenní policisté, kteří řešili problém. Je nám důvěřováno, občané se neobávali vyžádat pomoc, s důvěrou se svěřující se svou životní nesnází a požadující radu. Pokud se vyskytl problém i v nejmenší obci, byl okamžitě řešen na úrovni starosta – policista – analýza místní bezpečnostní situace – opatření.

Je samozřejmostí, že naše koncepce prevence by neexistovala bez podpory a schválení tehdejšího ředitele Okresního ředitelství Policie ČR plk. JUDr. Karla Třetiny. Druhým stavebním kamenem koncepce byl tehdejší vedoucí Obvodního oddělení Policie ČR Bílovec npor. Mgr. Radim Daněk. Třetím a nejpůvabnějším „stavebním“ kamenem byla starostka města Bílovec Ing. Sylva Kováčiková. Paní starostka neúnavně pomáhala s veškerými našimi aktivitami, prosazovala je, a ještě neúnavněji je prezentovala po celé zemi.

Dovolte mi touto cestou poděkovat za jejich důvěru v nás i naše konání. Díky osvětleným lidem, kteří se nebojí inovace a podporují věci dobré, se lidstvo posouvá kupředu a objevuje věci nové...

Na úspěšnost tohoto projektu lze usoudit nejen z desítek děkovných dopisů, vstřícných reakcí občanů i místních představitelů samospráv, ale hříchem by bylo se nepochlubit třetím místem v soutěži Policejního prezidia „Ceně nejlepší praxe“. Bronz jsme převzali čtrnáctého prosince 2006 z rukou policejního prezidenta, jako jediní s preventivním projektem. Ocenění je unikátním osobním i profesionálním úspěchem, kterého si vážíme a jsme na něj náležitě hrdí!

Por. Bc. Gabriela HOLČÁKOVÁ
Foto autorka
a Jiří VELKÝ

